

Likavka

Občasník

Jún 2008

Spravodajca obce

Obec Likavka, Žilinský samosprávny kraj a Liptovské kultúrne stredisko
v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja

Vás pozývajú na

XXXIII. DETSKÝ FOLKLÓRNY FESTIVAL

pod záštitou poslanca Európskeho parlamentu
MUDr. Miroslava Mikoľáška

15. júna 2008

PROGRAM:

- 10.00 h Pozvánka na galaprogram
(pred kostolom sv. Juraja)
- 14.30 h JUBILANTOM – galaprogram
venovaný 45. výročiu založenia
Detského folklórneho súboru LIKAVA
Účinkujú: DFS Likava, MŠ Likavka,
DFS Pramienok z Lipt. Mikuláša,
DFS Belanka z Lipt. Hrádku,
DFS Liptáčik z Ružomberka,
DFS Slniečko z Komjatnej,
DFS Sliacáňček z Lipt. Sliachov,
DFS Podkriváňček z Važca,
DFS Ružička z Černovej,
DFS Lienky zo Smoleníc,
DFS Hurčánek z Palkovic (ČR)
- 17.00 h Vystúpenie Folklórnej skupiny
Rozmarín z Pliešoviec
a Likavy z Likavy
- 18.00 h Zlosovanie tomboly

MIESTO: Amfiteáter pod hradom Likava
(v prípade nepriaznivého počasia KD v Likavke)

VSTUPNÉ: od 15 rokov 20,- Sk

ROZHOVOR S POSLANCOM

Európskeho parlamentu MUDr. Miroslavom Mikolášikom

► **Radi by sme Vám položili otázky z oblasti Vašej práce i páľčivých otázok, ktoré sa dotýkajú Slovenska i Európskej únie. Avšak najprv by ste sa mohli krátko predstaviť.**

Ďakujem za prejavovaný záujem, veľmi si to vážim. Do Likavky rád chodievam, mám tu veľmi blízkych priateľov. Čo sa týka mojej osoby, všetko sa dá pomerne podrobne nájsť na mojej webovej stránke www.mikolasik.sk, na ktorej návštevu Vás srdečne pozývam.

Stručne snád' len toľko, že som lekár, otec štyroch detí. Počas komunizmu ma ŠtB sledovala ako osobu nepriateľskú režimu pre moju činnosť v katolíckom disente.

Po revolúcii sme s priateľmi založili občianske združenie Donum Vitae (Dar života) a ja som doteraz prezidentom tejto pro-life organizácie, ktorá zorganizovala v r 1992 doteraz najväčšie podujatie svojho druhu na Slovensku, štvordňový Svetový pro-life kongres s 2500 účastníkmi z celého sveta. Donum Vitae sa dnes viac zameriava na pozitívne riešenie otázok mladých ľudí, snúbencov, manželov a plne v súlade s učením Katolíckej cirkvi poskytujeme kvalifikované poradenstvo v oblasti prirodzeného plánovania rodičovstva.

► **Vy ste však zasiahli aj do politiky.**

Áno, cítil som to ako moju morálnu povinnosť, keďže komunistický režim mal a má v svojom učení tzv. vedecký ateizmus, potlačanie kresťanov a nastolenie spoločnosti bez Boha. Preto som prijal výzvu pôsobiť v kresťansky hodnotovej strane na okresnej úrovni hneď po revolúcii a za KDĽH som bol zvolený do Národnej rady SR v r. 1994 a 1998. Tak tiež do Európskeho parlamentu som bol zvolený na kandidátnej listine za KDĽH a dosiahol som zo 14 zvolených poslancov šiesty najlepší volebný výsledok, čo ma prirodzene veľmi teší a zaväzuje. Keďže sa dostatočne vyznám v svetovej politike, som hrdý na našu krajinu, Slovákov a Slovenky. Plynule ovládam viaceré svetové jazyky, mal som tú česť byť vyslaný ako veľvyslanec SR do Kanady. Myslím, že

aj ja som značne prispel k tomu, že v týchto dňoch Kanada zrušila vízovú povinnosť pre našich občanov. Aj to je výsledok trpezlivej a neustálej práce diplomacie.

► **V akých výboroch Európskeho parlamentu pracujete a ktorým témam sa najviac venujete?**

Tých tém je veľa, avšak pokúsím sa spomenúť aspoň niektoré najdôležitejšie. Pracujem vo výbore pre regionálny rozvoj a vo výbore pre životné prostredie, verejné zdravie, bezpečnosť potravín. Tam sa vyjadrujem k mnohým témam, ktoré trápia aj našich občanov z oblasti zdravotníctva ako napríklad potrebu včasnej prevencie a liečby rakoviny, vytvorenie nových liekov pre deti, práva našich občanov dostať zdravotnú starostlivosť aj mimo Slovenska na najvyššej úrovni, starostlivosť o postihnutých spoluobčanov, o rodiny a matky s deťmi.

Pri téme o životnom prostredí riešime otázky podielu človeka na globálnom otepľovaní a skleníkovom efekte, nútime výrobcov automobilov vyrábať autá s obmedzeným výdajom CO₂ do atmosféry, riešime leteckú dopravu, nielen jej bezpečnosť ale aj napr. dostupnosť pre postihnutých, prijímame opatrenia pre rozumný energetický mix pri výrobe elektrickej energie, všímame si čistotu spodnej vody, používanie chemikálií pri poľnohospodárskej výrobe atď.

Vo výbore pre regionálny rozvoj, ktorý je pre Slovákov kľúčový pri dobíhaní blahobytu pôvodnej európskej pätnástky sa zasadzujem aktívne za to, aby čo najviac využiteľných európskych peňazí pomáhalo našej krajine pri projektoch malých obcí, malých a stredných miest, pri obnove vidieka, modernizovaní infraštruktúry, stavaní ciest, ekologických stavieb. Tých tém je ešte oveľa viac.

Chcem aj Vaším čitateľom úprimne povedať, že v Európskom parlamente a v Európskej rade sa o každodennom živote Slovákov rozhoduje oveľa viac, než si to uvedomujeme, a že nie je jedno, koho tam občania pri voľbách do európskych štruktúr posielajú.

► **Zachytili sme v médiách, že Vy sa často vyjadrujete aj k otázkam úcty k ľudskému životu, ľudskej dôstojnosti a bioetiky.**

To je tiež moja „parketa“, pretože ako lekár a prezident Donum Vitae sa týmito témam venujem viac ako 19 rokov a bioetiku som aj externe vyučoval na Ústave Lekárskej etiky a bioetiky v Bratislave.

Chrániť ľudský život od počatia je poslanie, ktoré nenachádza vždy väčšinu medzi poslancami europarlamentu. Presvedčil som sa o tom, aj keď som bol hlavným spravodajcom ku „Nariadeniu EÚ o pokrokových liečebných metódach“, do ktorých spadajú aj terapie využívajúce liečbu kmeňovými bunkami a génovým inžinierstvom. Viete, liečba bunkami zobraťmi z dospelého jedinca, alebo z pupečníkovej krvi je dobrá, správna a veľmi sľubná. Ale brať iné pluripotentné bunky z embrya, ktoré žije a po každej stránke je už „ľudská osoba“ tak, že embryo ničíte, aby ste získali embryonálne kmeňové bunky, to už je eticky, morálne absolútne pochybné a nepripustné.

Bojoval som zo všetkých síl, aby tie správne myšlienky a odôvodnenia z mojich úst zazneli do uší všetkých poslancov prv ako o tom budú rozhodovať. Fakt je ten, že dnes je väčšina v Európe na strane kultúry smrti (upretie práva na život potratom, ničenie embryí, v niektorých štátoch už aj eutanázia). Ľudia brániaci život by preto mali byť aj v laviciach Európskeho parlamentu, pretože prijaté právne akty sa dotýkajú aj Slovenska.

► **Ako vyzerá Váš pracovný týždeň, chodievate niekedy aj na Slovensko?**

Tu chcem povedať, že je to úplne naopak. V zahraničí cez víkendy spravidla nezostávam, ale cestujem domov, na Slovensko, k rodine, k mojej výbornej manželke Elenke, k mojim deťom. Trvalé bydlisko mám celý život na Orave, v Dolnom Kubíne, kde som sa aj narodil.

Každý týždeň v piatok, niekedy vo štvrtok večer prichádzam na Slovensko a chodím po celom Slovensku, vykonávam tzv. poslanecké dni v mestách a dedinách na pozvanie ľudí z regiónov. V tom vidím ťažisko mojej práce, aby som poznal problémy ľudí nielen sprostredkované, ale priamo od nich. A potom podľa toho vystupujem aj v Európskom parlamente tak, aby to bolo v záujme mojich voličov a všetkých slušných ľudí na Slovensku. Cítim, že zastupujem aj tých, ktorí ma nevolili, lebo problémy ľudí sa týkajú všetkých bez rozdielu.

Často cez víkendy organizujem stretnutia s občanmi, inokedy podporím futbalový turnaj mladých ľudí, alebo dám prostriedky na festival duchovnej piesne. Ako jeden z mála slovenských poslancov mám od začiatku aj kanceláriu poslanca v Bratislave, aby som zachytával aj centrálné témy, ovplyvňujem ministrov poslaneckými návštevami na jednotlivých rezortoch.

► **Čo by ste odkázali našim občanom obce Likavka?**

Páči sa mi, ako si v Likavke počínate. Máte tu umného a čínorodého pána starostu, ktorý je mi blízky a ktorého som v minulom roku pozval ako poslanec Európskeho parlamentu na dvojdnú pracovnú cestu do Bruselu. Pripravil som mu 5 významných stretnutí na kľúčových európskych inštitúciách a pootváral som mu tak dvere tam, kde to bolo z hľadiska významných kontaktov pre obec i región potrebné. I v tom vidím moju úlohu a spôsob ako Likavke pomôcť napredovať. Prajem všetkým, mladým i tým skôr narodeným, aby obec Likavka prekvitala, a aby sa Vám po každej stránke darilo, v rodinách, vo farnosti i na pracovisku.

Redakcia Likavanu ďakuje za rozhovor.

INICIATÍVA KOMISIE PRE OCHRANU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA OBEČNÉHO ZASTUPITEĽSTVA V LIKAVKE

pre vyhlásenie roka 2008 za rok

Komplexného riešenia separovania komunálnych odpadov v obci Likavka

Vážení spoluobčania v občasníku Likavan v marci 2008 som Vás informoval o Iniciatíve Komisie pre ochranu životného prostredia Obecného zastupiteľstva v Likavke pre vyhlásenie roka 2008 za rok komplexného riešenia separovania komunálnych odpadov v obci Likavka. Predmetná „Iniciatíva“ bola prerokovaná na zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Likavke dňa 30. apríla 2008. Poslanci obecného zastupiteľstva sa stotožnili s predloženým návrhom. Na základe uvedeného Vás chcem zoznámiť s jeho doslovným znením v záujme Vašej informovanosti, ako aj občianskej kontroly plnenia úloh.

INICIATÍVA KOMISIE PRE OCHRANU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA OBEČNÉHO ZASTUPITEĽSTVA V LIKAVKE pre vyhlásenie roka 2008 za rok Komplexného riešenia separovania komunálnych odpadov v obci Likavka bola vyhlásená v záujme splnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 24/2004 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov, ktorý ustanovil okrem iného pre obce aj tieto povinnosti:

- **od 1. 1. 2006 musia obce zaviesť vytried'ovanie odpadu zo záhrad,**
- **do roku 2010 musia obce zaviesť vytried'ovanie aspoň 5 položiek komunálnych odpadov, vrátane kuchynského odpadu.**

V záujme zabezpečenia uvedenej iniciatívy je potrebné vykonať tieto opatrenia:

1) Na úseku propagácie a informácie občanov:

- Prostredníctvom občasníka Likavan a miestnym rozhlasom postupne informovať občanov o význame, povinnosti, nutnosti a dôležitosti separovania komunálnych odpadov.
- Pripraviť a roznieť do všetkých domácností letáčky resp. skladačky o technike separovania komunálnych odpadov.
- O separovaní komunálnych odpadov informovať aj žiakov ZŠ s MŠ a podľa možnosti zapojiť kolektívy.
- Zapojiť ZŠ s MŠ Likavka do dlhodobej celoslovenskej súťaže kolektívov základných a stredných škôl pod názvom „Na skládky nie sme krátki“, ktoré organizuje Občianske združenie TATRY.
- Informovať občanov o význame a technike kom-

postovania odpadov zo záhrad, kuchynského odpadu z domácností a ostatného biologicky rozložiteľného odpadu.

2) Na úseku materiálneho a technického zabezpečenia:

- Zabezpečiť kontajnery na separovanie komunálneho odpadu.
- Zabezpečiť veľkoobjemové kontajnery pre ukladanie veľkorozmerných odpadov a organizovať ich prevádzku.

3) Na úseku organizačného zabezpečenia a kontroly:

- Doriešiť pozemok pod centrálnu kompostovisko a zabezpečiť technické a organizačné opatrenia na jeho prevádzku.
- Realizovať § 5b VZN obce Likavka č. 6/2006, ktorým sa mení a dopĺňa VZN obce Likavka č. 3/2003 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi.
- Zmluvne zabezpečiť odvoz separovaného komunálneho odpadu, na ktorý nie sú doteraz uzatvorené zmluvy.
- Prevádzkovať medziskládku separovaného odpadu v areáli Strediska služieb.
- Podľa potreby a možností vyslať na semináre k problematike triedenia komunálneho odpadu a kompostovania aj ďalšieho pracovníka OcÚ resp. člena komisie pre ochranu životného prostredia.
- Vykonávať pravidelnú kontrolu plnenia úloh na zasadnutí Komisie pre ochranu ŽP a obecného zastupiteľstva.
- Na negatívne javy upozorňovať prostredníctvom miestneho rozhlasu a v občasníku Likavan.

Cieľom „Iniciatívy“ je urýchliť vytvorenie podmienok pre separovanie komunálneho odpadu a tým vytvoriť predpoklady pre zníženie nákladov na likvidáciu odpadov.

Pre ilustráciu použijem jednoduchý príklad vyjadrený v číslach. V rozpočte obce na rok 2008 je vo výdavkovej časti na kapitole –. Nakladanie s odpadmi plánované 800.000 Sk. Pri odseparovaní 30-40 % odpadov – obaly TETRAPACK, PET fľaše, kovové obaly, rôzny papier a biologicky rozložiteľný odpad

(odpad zo záhrad, kuchynské odpady a pod.) znížili by sme ročné náklady obce pri 30 % znížení množstva odpadov o 240.000 Sk a pri 40 % znížení množstva odpadov o 320.000 Sk.

Verím vážení spoluobčania, že pochopíte význam a potrebu separovať komunálny odpad a zapojíte sa

všetci v súlade s výzvou „Neseparujte sa, separujte s nami“.

Ing. Štefan Páter
poslanec Obecného zastupiteľstva v Likavke
a predseda Komisie pre ochranu životného
prostredia OZ v Likavke

LIKAVSKÝ CHOTÁR

Obec Likavka a jej katastrálne územie tvorí len malú bodku na mape našej modrastej planéty zvanej Zem. Čo všetko parí do Likavského katastrálneho územia? A aké sú pomenovania jednotlivých domínant v našom chotári? O katastrálnom území Likavky by sa dala napísať jedna veľká kniha. Toľko zaujímavostí a tajomstiev sa v ňom nachádza. Aspoň malou troškou by som chcel prispieť k hodnovernému opisu nášho katastrálneho územia a zároveň vzbudiť u občanov Likavky akýsi lokálpatriotizmus ku našej obci a jej okoliu. Hovorí sa, že človek, ktorý nevie, kde žije a kam patrí, zostane navždy cudzincom vo svojom domove.

Katastrálne územie je územne uzavreté a v katastri nehnuteľností spoločne evidovaný súbor pozemkov. Katastrálne územia vznikali dávno v minulých storočiach. Najprv to boli chotárne hranice. Berná rula vznikla v roku 1654 a bol to prvý Rustikálny kataster. Obsahoval takzvaný súpis poddanskej pôdy podľa hláv a bol určený na výber daní od poddaných. Za vládnutia Márie Terézie bol v roku 1756 vytvorený Tereziánsky kataster. Súčasťou Tereziánskeho katastra bol Urbáriálny patent so súpisom pôdy. Tento patent bol základom pre vytvorenie súčasného katastra.

Celkovú výmeru katastrálneho územia Likavka udáva stav katastra podľa Registra „C“. Výmera k. ú. Likavka je 1826,1484 ha. Slovom tisícosemstodsaťšesť hektárov a pätnásť árov, čo tvorí 2,82 % rozlohy okresu Ružomberok. V obci Likavka pripadá 168 obyvateľov na 1 km².

Orná pôda	193,6701 ha
Záhrady	31,6688 ha
Trvalé trávne porasty – lúky	455,9607 ha
Lesné pozemky	1.007,9347 ha
Vodné plochy	14,7567 ha
Zastavané plochy a nádvoría	88,9103 ha
Ostatné plochy	33,2471 ha
Extravilán v k. ú. Likavka	1.688,3030 ha
Intravilán má výmeru	137,8454 ha
Miestne názvy, ktorými sú označené jednotlivé vr-	

chy, doliny, lúky a krajinotvorné plochy v k. ú. Likavka vznikali už v minulých storočiach. Sú označené írečitou, čisto znejúcou dolnoliptovskou slovenčinou. Prezrádzajú mnoho o dobe a kolorite krajiny a o ľudoch, o ktorých sa píše. Pravdivo označujú pomenovanie jednotlivých častí nášho katastrálneho územia.

Napr.: *Kozie chrbty* – naozaj sa podobajú na kozí chrbát. *Volová* – v tejto doline boli pri vyvieračkách napájadlá pre voly, ktoré pásli pastieri z Martinčeka na Martinskej Poľane. *Dúbravice* – lúky vznikli vykľovaním dubových porastov.

Behár – na ňom sa pásli a behali kravy. *Steny* – tvoria ich strmé bralnaté zrázy Zadného Čebraťa nad Dúbravicami. *Kocúrova dolina* – Likavčan Kocúr- Holdoš mal pri nej lúku. *Sokol* – *Sokolie skaly* – na nich hniezdili a lovíli pernaté dravce sokoly. *Vršok* – kopček nad osadou Kramariská.

Katastrálne územie Likavka je začlenené do dvoch pohorí. Prirodzenou hranicou, ktorá oddeľuje tieto dve pohoria je potok Likavčianka, ktorý preteká Likavskou dolinou, ktorá je hlboko zarezaná medzi masívom Čebraťa a Choča. Na západ od potoka Likavčianka sa nachádzajú vrchy a lúky Šípskej Fatry a na východ od potoka na nachádzajú Chočské vrchy. Potok Likavčianka pramení v oboch pohoriach. Pod obcou Valaská Dubová sa vlieva jedna vetva potoka do druhej vetvy. Hlavná vetva potoka pramení vo vyvieračke v Chočských vrchoch nad obcou Valaská Dubová. Druhá vetva potoka pramení v Šípskej Fatre nad osadou Studničná, ale za jej východným okrajom v k. ú. Valaská Dubová. V Likavskej doline do potoka Likavčianka ústia: Bendovský potôčik, Strážovský potok, potok – Kramariská, potôčik Štvrtník. V dedine Likavka doň ústia: potôčky prameniace pod Čebraťom, jarček pretekajúci Štepnícou, Žabovský jarok a Nízky jarok prameniacy severne od Martinčeka. Potok Likavčianka ústí do rieky Váh pod parkovacou plochou Autobusového nástupištia Ružomberok. Oproti jeho ústiu je sútok rieky Revúca s Váhom.

Vzhľadom na rozsiahlosť k. ú. Likavka opisujem

v tomto vydaní Likavanu len pomenovania a hranice k. ú. v pohorí Šípska Fatra. Celému pohoriu Šípskej Fatry dominuje vrch Šíp nad obcou Stankovany. V k. ú. Likavka sa nachádzajú nasledovné dominanty Šípskej Fatry: Je to vrch Čebrať, lúčnato-hôrny vrch Behár a Strážovský vrch. Dúbravice sú perlou medzi lúkami v Šípskej Fatre.

Pomenovanie a miestne názvy jednotlivých kopcov a údolí tvoriacich predhorie Šípskej Fatry v k. ú. Likavka je nasledovné:

Na juhozápadnom okraji k. ú. je to Kuskova vila, pokračujú Záhradky, Nádej, údolie Jama, kopček Strážnik, údolie Drndošovo, Baňa Drndošovo, Veľká Opuka, údolie medzi Opukami, Malá Opuka, polia Sudovo, pasienky Skalky, Medzi Potôčky, kopček Vášok nad osadou Kramariská, lúky pod Váškom a údolie Štvrtník nad Hubertusom.

Likavská katastrálna hranica v Šípskej Fatre vedie nasledovne:

Jej hraničný juhovýchodný bod tvorí sútok potoka Likavka a rieky Váh. Od tohto sútoku vchádza

katastrálna hranica do stredu koryta rieky Váh, kde sa lomí na severozápad a pokračuje stredom koryta smerom na Rybárpole. Za bývalou Štátnou nemocnicou sa lomí na severozápad, vychádza z rieky Váh, pretína rybárpoľskú cestu, smeruje tesne poza Kuskovu vilu a strmo kolmo stúpa na vrchol Predného Čebraťa – 945 m n. m. Z vrcholu Predného Čebraťa ďalej pokračuje po hlavnom Čebraťskom hrebeni na vrchol Zadného Čebraťa – 1054 m n. m., z ktorého strmo po spádnici klesá na Dúbravice. Pokračuje severozápadným smerom medzi Hrboltovskými lúkami a Dúbravicami, otáča sa pod Radičinské skaly a vchádza do doliny Bendová. Kopíruje Bendovský potok a v mieste jeho ústia do potoka Likavčianka končí hranica katastrálneho územia Likavka v pohorí Šípskej Fatry.

V budúcom vydaní Likavanu opíšem históriu Dúbravíc a Čebraťa, faunu a flóru, ktorá sa v nich nachádza, horopis a vodstvo. Dúfam, že tak prispejem k podrobnému spoznaniu nášho kraja.

Pavel Fain

OZNAM

**Komunikačnú linku pre zákazníkov
Stredoslovenskej energetiky, a. s.,
v Ružomberku nájdete na adrese:**

**Mestský úrad Ružomberok
Nám. A. Hlinku 1
034 16 Ružomberok**

Komunikačná linka zabezpečuje bezplatné telefonické spojenie s Telefonickým zákazníckym centrom SSE. Môžete sa informovať ohľadom platieb a faktúr, o zmluvách, sadzbách a cenách elektriny spoločnosti SSE, ako aj nahlásiť vzniknuté poruchy v dodávke elektriny alebo stav elektromera. Okrem toho sú občanom k dispozícii potrebné tlačivá a informačné materiály o produktoch a službách SSE umiestnené pri týchto linkách.

Vznikom tejto komunikačnej linky pre zákazníkov SSE sa ruší pôvodné zariadenie spoločnosti Stredoslovenská energetika, a. s., ktoré bolo umiestnené na adrese: Hviezdoslavova 13, Ružomberok.

Z NAŠEJ MATRIKY

Naši malí spoluobčania:

Samuel Salva, Karin Lacová,
Matej Málík, Nikolas Vrbenský,
Jozef Húska, Matúš Podskuba,
Diana Straková, Jakub Smieška

Manželstvo uzavreli:

Michal Ševčík – Andrea Márniová
Ján Šťastný – Alžbeta Lebieziková

Opustili nás:

Mária Lenartová 79 r.
Lýdia Vicianová 56 r.
Anton Orolím 79 r.
Štefánia Babecová 75 r.
Albína Rusnáková 93 r.
Jozef Hatala 67 r.
Alojz Mliečko 80 r.
Helena Rišová 68 r.
Jozef Marton 79 r.